T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2022/310
KARAR NO : 2022/544
KARAR TR : 31/10/2022

ÖZET: Kamu tüzel kişiliğini haiz bir kuruluş olan SASKİ'nin idarieyleminden kaynaklı hasarın tazmini istemiyle açılan davanın İDARİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : Ş. K
Vekili : Av. E. Y
Davalı : Sakarya Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü
Vekili : Av. F. E

I. DAVA KONUSU OLAY

1.Davacı vekili, davalı idarenin sorumluluğunda bulunan göletten temin edilen suyla sulanagelen davacıya ait bahçedeki sebzelerin su hattının patladığı ve tamir edilmediğinden bahisle susuz kalması sonucu uğranılan maddi zararın tazmini istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. Geyve Asliye Hukuk Mahkemesi28/10/2021 tarihli ve E.2021/247,K.2021/659 sayılı kararı ile,*"hizmet kusurundan kaynaklı uyuşmazlığın çözümünde idari yargının görevli olduğu"* gerekçesiyle yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle davanın usulden reddine karar vermiştir. Bu karar, davacı tarafça istinaf edilmiştir.

3. Sakarya Bölge Adliye Mahkemesi 3. Hukuk Dairesi 18/02/2022 tarihli ve E.2022/244, K.2022/259 sayılı kararı ile, *"davalı SASKİ'nin kamu hizmeti niteliğindeki çalışmalarını özel hukuk kurallarına göre yapan kamu kurumu olduğu"* gerekçesiyle istinaf başvurusunun esastan kabulü ile istinaf konusu kararın kaldırılmasına ve davanın esastan görülmesi için dosyanın mahkemesine iadesine kesin olarak karar vermiştir.

4. Davalı idare vekili, yasal süresi içinde verdiği cevap dilekçesi ile, dava konusu uyuşmazlığın idari yargı yerinde görülmesi gerektiğini ileri sürerek yargı yolu itirazında bulunmuştur.

5. **Geyve Asliye Hukuk Mahkemesi 21/04/2022 tarihli ve E.2022/77 sayılı kararı**ile, davalı idarenin görev itirazının reddine karar vermiştir.

6. Davalı idare vekili, 2247 sayılı Kanun'un 12. maddesinde belirlenen yasal süre içinde olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması istemiyle başvuruda bulunmuştur. Mahkemenin 17/05/2022 tarihli yazısı ile, talep doğrultusunda dava dosyası Danıştay Başsavcılığınagönderilmiştir.

B. Olumlu Görev Uyuşmazlığı Çıkarılmasına İlişkin Danıştay Başsavcılığı Talebi

7. Danıştay Başsavcılığınca, *"2560 sayılı Kanun uyarınca kamu tüzel kişisi davalının Kanun'da belirlenmiş olan kamu hizmeti niteliği taşıyan altyapı tesisini kurma ve işletme yetkisi kapsamında sunmuş olduğu hizmetin kötü işlemesi, hiç işlememesi ya da eksik işlemesi, yani hizmet kusuruna dayalı zararın tazmini istemlidavada idari yargı yerinin görevli olduğu"* görüşüyle, 2247 sayılı Kanun'un 10. maddesi uyarınca olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına karar verilerek, dosya Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

8. Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığınca, 2247 sayılı Kanun'un 13. maddesine göre, benzer dosyalardaki düşüncesi bilinmekle, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının yazılı düşüncesi istenilmemiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

A. Mevzuat

9. Anayasa'nın 125. maddesinin yedinci fikrası şöyledir:

"İdare, kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlüdür."

10. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinin birinci fikrasının (b) bendinde; idari eylem ve işlemlerden dolayı hakları ihlal edilenler tarafından açılan tam yargı davaları, idari dava türleri arasında sayılmıştır.

11. 2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un 1. maddesi şöyledir:

"İstanbul Büyük Şehir Belediyesinin su ve kanalizasyon hizmetlerini yürütmek ve bu amaçla gereken her türlü tesisi kurmak, kurulu olanları devralmak ve bir elden işletmek üzere İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü kurulmuştur.

İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü bu Kanunda İSKİ olarak anılır.

Genel Müdürlüğün hizmeti, İstanbul Büyük Şehir Belediyesinin görev alanı ile sınırlıdır. Ancak, şehrin yararlandığı su kaynaklarının korunmasına ilişkin hizmetler, büyük şehir belediye sınırları dışında da olsa bu kuruluş tarafından yürütülür. Ayrıca İçişleri ile Bayındırlık ve İskan bakanlıklarının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu anasistem ile ilgili başka belediye ve köylerin su ve kanalizasyon işlerini de bu Genel Müdürlüğe verebilir.

İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi, İstanbul Büyük Şehir Belediyesine bağlı müstakil bütçeli ve kamu tüzel kişiliğini haiz bir kuruluştur. İSKİ personeli 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu hükümlerine tabidir. "

12. Bu Kanun'un "Görev ve yetkiler" başlıklı 2. maddesi şöyledir:

"İSKİ'nin görev ve yetkileri şunlardır:

a) İçme, kullanma ve endüstri suyu ihtiyaçlarının her türlü yeraltı ve yer üstü kaynaklarından sağlanması ve ihtiyaç sahiplerine dağıtılması için; kaynaklardan abonelere ulaşıncaya kadar her türlü tesisin etüt ve projesini yapmak veya yaptırmak, bu projelere göre tesisleri kurmak veya kurdurmak, kurulu olanları devralıp işletmek ve bunların bakım ve onarımını yapmak, yaptırmak ve gerekli yenilemelere girişmek,

b) Kullanılmış sular ile yağış sularının toplanması, yerleşim yerlerinden uzaklaştırılması ve zararsız bir biçimde boşaltma yerine ulaştırılması veya bu sulardan yeniden yararlanılmasıiçin abonelerden başlanarak bu suların toplanacakları veya bırakılacakları noktaya kadar her türlü tesisin etüt ve projesini yapmak veya yaptırmak; gerektiğinde bu projelere göre tesisleri kurmak ya da kurdurmak; kurulu olanları devralıp işletmek ve bunların bakım ve onarımını yapmak, yaptırmak ve gerekli yenilemelere girişmek,

c) Bölge içindeki su kaynaklarının, deniz, göl, akarsu kıyılarının ve yeraltı sularının kullanılmış sularlave endüstri artıkları ile kirletilmesini, bu kaynaklarda suların kaybına veya azalmasına yol açacak tesis kurulmasını ve bu tür faaliyetlerde bulunulmasını önlemek, bu konuda her türlü teknik, idari ve hukuki tedbiri almak,

d) Su ve kanalizasyon hizmetleri konusunda hizmet alanı içindeki belediyelere verilen görevleri yürütmek ve bu konulardaki yetkileri kullanmak,

..."

13. Aynı Kanun'un Ek 5. maddesinde, bu Kanunun diğer büyükşehir belediyelerinde de uygulanacağı kuralı yer almaktadır.

14. Bakanlar Kurulunun 23/08/2001 tarihli ve 3152 sayılı kararı ile daha evvel ADASU ismiyle kurulmuş olan ve 31/01/2011 tarihli ve 1388 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 13/02/2011 tarih 27845 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak unvanı değiştirilen Sakarya Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü, Sakarya Büyükşehir Belediyesine bağlı özel bütçeli ve kamu tüzel kişiliğini haiz bir kuruluştur.

B. Yargı Kararları

15. Uyuşmazlık Mahkemesinin 25/06/2018 tarihli ve E.2018/402, K.2018/414 sayılı kararında, özetle; "davalı Samsun Su ve Kanalizasyon İdaresi (SASKİ)'ne ait şehir şebeke hattında bulunan rögarın tıkalı olması üzerine taşan su nedeniyle davacı şirketin sigortalısına ait konutta meydana gelen ve teminat kapsamında ödenen zararın rücuen tazmini istemiyle hizmet kusuruna dayalı açılan davanın idari yargı yerinde çözümlenmesi gerektiğine" hükmedilmiştir.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

16. Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın başkanlığında,Üyeler Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Muharrem ÜRGÜP, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan

31/10/2022 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, davalı vekilinin, anılan Kanun'un 10/2. maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptığı görev itirazının reddedilmesi ve 12/1. maddede belirtilen süre içinde başvuruda bulunması üzerine Danıştay Başsavcısınca, 10. maddede öngörülen biçimde, olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığı ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliğiyle karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

17. Raportör-Hakim Murat UÇUR'un davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

18. Dava, davacının maliki olduğu Sakarya İli, Geyve İlçesi, ... Mahallesi, ... ada ve ... parsel sayılı taşınmazın üzerindeki dikili sebzelerin, davalı idarenin sorumluluğundaki Sekiharman göletinden temin edilen sulama suyu hattındaki arızanın giderilmemesi nedeniyle susuzluktan zarar görmesinden kaynaklı maddi zararın tazmini istemiyle açılmıştır.

19. Kamu hizmeti yürüten idarenin bu hizmeti yürüttüğü sırada verdiği zararın tazmini istemiyle açılan dava, kamu hizmetinin yöntemine ve hukuka uygun olarak yürütülüp yürütülmediğinin, bu hizmetin yürütülmesinde hizmet kusuru veya başka nedenle idarenin sorumluluğu bulunup bulunmadığının saptanmasını gerektirmektedir. Bu hususların saptanması ise idare hukuku ilkelerine göre yapılabileceğinden, 2577 sayılı Kanun'un ilgili maddesikapsamında bulunan tam yargı davasının görüm ve çözümünde idari yargı yeri görevli bulunmaktadır.

20. Anılan mevzuat hükümleri ve yerleşik içtihatlar uyarınca, kamu tüzel kişiliğini haiz Sakarya Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğünün hizmet kusurundan kaynaklı haksız eylemi nedeniyle uğranılan zararın tazmini istemi niteliğindeki davanın idari yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

21. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Danıştay Başsavcısının başvurusunun kabulü ile, davalının görev itirazının reddine ilişkin Geyve Asliye Hukuk Mahkemesinin 21/04/2022 tarihli ve E.2022/77 sayılı görevlilik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan nedenlerle;

A. Davanın çözümünde İDARİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Danıştay Başsavcısının BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile görev itirazının reddine ilişkin Geyve Asliye Hukuk Mahkemesinin 21/04/2022 tarihli ve E.2022/77 sayılı GÖREVLİLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

31/10/2022 tarihinde,Üye Doğan AĞIRMAN, Üye Eyüp SARICALAR ve Üye Muharrem ÜRGÜP'ün KARŞI OYLARI ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Muammer	Doğan	Eyüp	Muharrem
TOPAL	AĞIRMAN	SARICALAR	ÜRGÜP

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN

KARŞI OY

Davacı tarafından açılan iş bu davada, davalı Sakarya Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü'nün sorumluluğunda bulunan su hattındaki borunun patlaması sonucu oluşan hasar bedelinin tahsili talep edilmiştir.

Dava konusu uyuşmazlığa baktığımızda TBK'nın 49. maddesi gereğince bir haksız fiil söz konusudur. TBK'nın 49/1. maddesinde aynen " kusurlu ve hukuka aykırı bir fiille başkasına zarar veren, bu zararı gidermekle yükümlüdür" ifadesi yer almaktadır. Davaya konu olayda haksız fiilden kaynaklanan tazminat istemi olduğu konusunda bir tereddüt bulunmamaktadır. Uyuşmazlık konusu itibariyle değerlendirildiğinde, özel hukuktan kaynaklanan ve yine özel hukuk hükümlerine göre çözümlenmesi gereken bir uyuşmazlık olduğu anlaşılmaktadır.

Uyuşmazlığın taraflarına baktığımızda bir dvacının gerçek kişi, davalının ise özel hukuk hükümlerine göre faaliyet gösteren kamu hukuku tüzel kişisi olduğu konusunda bir tereddüt bulunmamaktadır. Uyuşmazlık açısından davalının vasfi daha önemli olup, davalı özel kanunla kurulan bir kamu hukuku tüzel kişisidir.

Davalılardan SASKİ Genel Müdürlüğü, bir kamu kurumudur ve Sakarya Büyükşehir Belediyesi'ne bağlıdır. Davalı kamu kurumu olup kamu hizmeti niteliğindeki çalışmalarını özel hukuk kuralları altında yapmaktadır. TTK'nın 16. maddesinde, kendi kuruluş kanunları gereğince özel hukuk hükümleri dairesinde idare edilmek ve ticari şekilde işletilmek üzere devlet, vilayet, belediye gibi kamu tüzel kişileri tarafından kurulan teşekkül ve müesseselerin dahi tacir sayılacakları belirtilmiştir.

Bu açıklamalar ışığında, davalılardan SASKİ'nin bir kamu kurumu olduğu ve kamu hizmeti yaptığı; ancak, çalışmalarının özel hukuk hükümlerine bağlı bulunduğu ve tacir sıfatını taşıdığı benimsenmelidir. Haksız eylem niteliğindeki tutumundan kaynaklanan uyuşmazlığın da, adli yargı yerinde çözümlenmesi gerekir. Bu yönde yargısal uygulamalar yerleşiktir. (HGK' nun 21.9.1983 gün ve 1980/11-2721; 1983/823 ile 29.11.1995 gün ve 1995/11-647; 1995/1043 sayılı kararlan).

İdari yargı yerlerinde açılacak davalarda husumetin kimlere yöneltileceğini düzenleyen 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Yasası'nın 2. maddesi gereğince idari yargı yerlerinde sadece ilgili idareye karşı dava açılabilir. Özel hukuk tüzel kişileri ve gerçek kişiler hakkında idare mahkemelerinde dava açılamaz. Davacı, davalı özel hukuk tüzel kişileri ve gerçek kişi olan diğer davalıların haksız eylemi nedeniyle zarara uğradığını ileri sürüp istekte bulunduğuna göre bu davalılar açısından da davanın görüm ve çözüm yeri idari yargı yeri olmayıp adli yargı yeridir(Y. 4. HD, 19.02.2014 Tarih ve 2014/2006 E, 2014/2735 K).

Tüm bu hususlar dikkate alındığında, davaya konu uyuşmazlığın adli yargının görev alanına girdiği düşüncemizle sayın çoğunluğun aksi yöndeki görüşüne katılmamaktayız.

Üye	Üye	Üye
Doğan AĞIRMAN	Eyüp SARICALAR	Muharrem ÜRGÜP